

Teatre

Un festival: El mercader de Venècia. La filla del mar

Josep Torrella

Cada nova producció de l'elenc titular del Teatre del Sol és com un festival-sorpresa. I aquesta del MERCADER DE VENÈCIA diria que ho és més que les seves predecessores. O potser és que cada una d'elles ens produeix aquest mateix efecte.

Ribalta és un mag. (M'és igual si ja ho he dit alguna altra vegada). Ell adquireix una visió global del text que ha triat. Una visió que comprèn des de la seva interpretació personal, íntima, del text, passant per la concepció escenogràfica i pel joc diríem coreogràfic que li dona ritme.

La posada en escena del "Mercader" en mans de Ribalta, converteix en una autèntica festa la presa de pèl –magnífica presa de pèl– del gran dramaturg anglès. I no penso haver dit cap irreverència. És evident que Shakespeare va treure's de la mànega aquesta farsa recomponent aprofitalles de diversa condició. La pèrfida revenja en la qual el jueu prestamista fracassa estrepitosament, constitueix el nucli dramàtic de l'obra. L'autor el teatralitza, aquest nucli, amb molta grapa, però no hi troba prou matèria prima; no deixa de tenir la simplicitat d'una paràbola, per més ingredients racistes amb què s'hagi condimentat. Aleshores Shakespeare hi mescla altres accions secundàries i desdramatitzadores, entre elles el transvestisme de les dues noies; simulacre no sols en la imatge externa sinó també en la intel·lectual, a través d'una llicència tan foraviada que esdevé difícil de ser digerida fins per als incondicionals més ben predisposats. Passa, però, que l'alambrí verbal del geni ho magnifica tot. En aquest cas, amb la complicitat d'un altre artífex del llençatge, Josep M. de Sagarra, que va transmutar el text en un català de gran força expressiva a més de la cadència que li confereix una mètrica gairebé camuflada. I passa, en definitiva, que es tracta de l'autor d'unes quantes obres capdavanteres del teatre mundial.

L'escenografia, amb el seu joc de miralls, és d'un efectivisme extraordinari. I entre altres encerts de direcció em sembla convenient destacar l'elegància escènica, com de subtil ballet, de les especulades vacil·lacions dels tres pretendents davant la incògnita de les arquetes. Llàstima de la llicència afegida amb la parla del príncep aragonès; per bé que l'actor, Lluís Mata, s'hi llueix a cor que vols i el públic s'hi diverteix d'allò més, el cert és que no resulta versemblant ni encaixa.

Lamento que raons personals m'impedeixin d'entrar amb cert detall en el capítol interpretatiu. Només faré constar que, en conjunt, mereix l'aprovat. I em permetré de fer una excepció en el cas especial de Francesc Moragas, per la seva treballada creació del personatge més rellevant: el jueu Shylock. I deixeu que destaquï la música, que és original de Toni Ten, i el disseny de vestuari, a càrrec d'Àlicia Martorell.

* * *

Per al seu debut com a director d'escena, Daniel Serra va escollir l'obra d'Àngel Guimerà LA FILLA DEL MAR, drama centenari, amb uns personatges centrals complexos i amb un procés argumental que va d'un aparent quadre de costums en un poblet pescador fins a un conflicte passional agreujat per una situació de marginació col·lectiva que acaba amb esgarips de tragèdia. Era tot un risc, que Serra va saber afrontar amb discreció i aconseguí salvar l'aventura en un nivell també discret, que ja és molt.

Dels elements del Centre de Sant Vicenç que van formar l'equip interpretatiu de La filla del mar, qui millor se'n va sortir va ser Sílvia Barbero en l'"¿gata", la noia vinguda de les ones marines. En els altres personatges centrals, Agustí González va deixar en una certa ambigüitat el "Pere Màrtir" i Raquel Calero va marcar una "Mariona" potser un xic estrident. Entre la resta, mereix ser mencionat Ramon Avellaneda, actor experimentat que va dissenyar encertadament la figura secundària del vell "Baltasar".

També s'estrenava, aquest com a escenògraf, Josep Ubia. El seu llogarret pescador és una encisadora estampa detallista, bé que no s'ajusta a la rusticitat ambiental i al clima de tragèdia amb què l'obra és concebuda. El detall del llaut autèntic va ser una bona troballa.

Cal dir que s'endevinava en tot el muntatge un indiscutible esforç, mereixedor de ser aplaudit.

DISCULPA. En el nostre número anterior (109, febrer 1997), i en l'article **Tot sobrevivint a Picasso** (pàgina 18, línia 11), s'hi llegeix "Relacions de sexe, però d'amor", quan hauria de dir "relacions de sexe, però **no** d'amor", feta la qual correcció pren sentit allò que el seu autor diu en la línia 8. Demanem perdó al lector per aquesta i d'altres errades d'impremta que haurà advertit, les quals, però, no desvirtuen el contingut ni en dificulten la comprensió.